

L' A v e n s

MINISTERIO
DE CULTURA

MINISTERIO
DE CULTURA

1883-1884

L' A V E N S

LITERARI

ARTISTICH * CIENTIFICH

Je dis ce qui est vrai
PETRUS BOREL

Director

Ramon D. Perés

MINISTERIO
DE CULTURA

INDEX

CRÍTICA LITERARIA Y ARTÍSTICA

ARTICLES	Pàgines	NOTAS TEATRALS	Pàgines
ALMIRALL (Valentí).		Lo fill de la mort	11
Cataláns y Provensals. Apro-		La nit de nuvis	11
pòsit d'un article de la <i>Revue</i>		Lo llibre del honor.	69
<i>Lyonnaise</i>	268	Lo gra de Mesch.	88
Lluís Romieux	481	Pólvora en salva. Tot cor	88
L' <i>Adeu siau turóns</i> d'en Ari-		Com l'anell al dit	129
bau.	545	Judith de Welp	148
CANIBELL (E).		Revista de Barcelona	212
L' exposició Parés	134, 153	Lo primer amor.	231
GOMIS (Cels).		A mitj fer	311
Lo Rhin.	521	Vuyts y nous	312
IXART (Joseph).		La creu trencada.	330
Albert Savine. <i>L'Atlantide</i>	173	Lo trinch del or.	622
LOPEZ OMS (Lluís).		Remeys per fora.	622
La nit al bosch	45	Un marido impertinente.	13
Apuntes sobre 'l teatre de Don			
Joseph M. ^a Arnau.	96		
PERÉS (Ramon D.)			
Los fruyts d'enguany.	17		
Esbossos crítichs. En Francesch			
Matheu	254, 279, 305, 339		
Los Jochs Florals de 1884.	380, 556		
ROURE (Conrat).			
Antonieta de Belcaire	274		
SPLEEN.			
Figuras y figuretas. D. Joa-			
quim Rubió y Ors	114		
TAMBURINI (J. M.)			
La pintura en lo género de pai-			
satje	4		
X.			
Los felibres provensals, Rou-			
manille y Aubanel	478		
Los Jochs Florals d'enguany			
y 'ls autors premiats.	257		
D. Manel Milá y Fontanals	354		
Quatre paraulas á altres quatre	614		

BIBLIOGRAFIA

Aforística catalana (Llagostera)	27
Certámen científich-literari de	
Granollers. 1882	28
Cantars (J. Roig y Ballesta).	50
Notas de color (N. Oller).	51
Recorts que matan (V. Ferrer	
y Vilaseca).	52
Historia de Valter e de la pa-	
cient Griselda	71
Lo sant rosari (Verdaguer).	71
Lo Freser (J. Massó y Torrents)	89
Poblet. Recorts de la conca de	
Barberá (E. Toda).	90
En lo sigle de las llums. (Gua-	
rro y Elías).	90
La hortelana del Born (J. Mo-	
las).	92
Barcelona en camisa. Lo Deu	
del sigle (C. Gumá).	92
Lo llibre del honor (J. Soler y	
M. Mata y Maneja).	130
Judith de Welp (A. Guimerá).	171
Cansoneret y miracles del psal-	
tiri del Roser	211
Cobles de tristor de les tres	
naus catalanes de conserva.	
Any MCCCCLX	211
Revista de Barcelona (E. Coca	

	Pàgines		Pàgines
y J. Verdú)	212	Elías)	131
Com l'anell al dit (J. Riera y Bertran).	251	Ortografia de la lengua catalana (Acad. de Buen. Let.)	150
Anuari de la Associació d'Excursions Catalana. 1882.	290	La razón social Fromont y Risler (Biblioteca Arte y Letras).	151
Ausias March, edició d' en Roca y Bros.	623	El entremés de refranes. ¿Es de Cervantes? (C. Vidal y Valenciano).	171
Lo Llamp y 'ls Temporals (C. Gomis).	627	Monzón (J. Fiter é Inglés)	172
La dama de las camelias (edició Salvatella).	14	Barcelona en la mano (J. Roca y Roca)	211
El Real Monasterio de Pedralbes (J. O. Mestres)	14	La Atlántida (Trad. de Diaz Carmona)	251
Marta y María. Dramas de Shakspeare. (Biblioteca de Arte y Letras).	15	Fray Luis de León. (B. A. L.)	468
Dione. (Biblioteca Verdaguier).	15	El Quijote de Avellaneda (id.)	468
Asociación literaria de Gerona. Certámen de 1882	29	Cartas familiares y escogidas del padre Isla (id.)	470
Certámen literario y científico de Mataró	30	Viaje artístico de tres siglos (P. Madrazo) id	470
Historia del Ampurdan (Pella)	31	Nora. Id.	471
La festividad del Còrpus en Gerona (J. de Chia).	52	Elena de la Seigliere Id.	475
Código ó deberes de buena sociedad (C. Fabra).	72	Album helográfico del gabinete de J. Ferrer y Soler (Asociación Artist. Arqueol.)	628
La expedición y dominación de los catalanes en Oriente juzgada por los griegos (Rubió Lluch)	90	Safo ante la crítica moderna (A. Fernández Merino).	628
La Masonería (Mañé y Flaquer)	91	La danza Macabre (A. Fernández Merino)	631
El poquita cosa. (Biblioteca Verdaguier).	92	Leandro Fernández de Moratin (Biblot. Arti. y Lit.)	631
Coquetina!	130	La poesia lirica en Cuba. (E. Martí).	632
Poemas de Tennyson. (Biblioteca Verdaguier)	131	Certámen del Centro de Lectura de Reus. 1884.	633
La Vara de la Justicia (Gras y		L' Atlantide. (Trad. de M. Ferratx)	46

NOVELA Y POESIA

	Pàgines		Pàgines
AGULLÓ (Ferrant).		LOPEZ OMS (Lluís).	
Cansó del Hivern (poesia)	86	Borratxa.	460
La nit (poesia)	393	LLANZA (Ovidi de).	
ALMIRALL (Valentí).		Hamlet (traducció de Shakspeare).	322
Patria, fe y amor.	193, 213	MASRIERA (Artur).	
BLANCHET (Emili).		Adagio (poesia original de F. Coppée)	44
Sabina Popea.	588	Los nius (poesia)	323
GRAS Y ELÍAS (F.)		Lo Ilessami (poesia original de F. Coppée)	538
Amorosa (poesia)	193	MASSÓ Y TORRENTS (J.)	
Amorosa (poesia)	357	Intimas (poesia).	59
GUIMERÁ (Angel).		Un suícidí	123
Vetllant un cadavre (poesia)	440	Una Ilessó	525
IXART (Joseph).			
Un teatre	398		

	Pàgines		Pàgines
MATHEU (Francesch).		Diabólica (poesia)	417
La primavera (fragment autó- grafo)	265	Diabólica (poesia)	459
** (poesia)	587	Diabólica (poesia)	536
MESTRES (Apeles).		PICÓ Y CAMPAMAR (Ramon).	
L' enterro de la fulla (poesia).	25	¡ Depressa! (fragment autó- grafo)	264
Los pardals	73	ROURE (Conrat).	
La cerceta y la onada (poesia).	105	Serenata (poesia)	10
Cansó de Janer (poesia)	136	La mona y 'l bombo (poesia)	137
Cansó de Febrer (poesia)	181	SOLER (Frederich).	
Cansó de Mars (poesia)	204	A Barcelona (poesia)	299
La corona (poesia)	242	TAMBURINI (J. M.)	
Los dos Cresos (fragment autó- grafo)	261	Michael Angelus Bonarotus Flo- ren	107
Cansó d' Abril (poesia)	266	Amor (poesia)	162
Cansó de Maig (poesia)	304	Un artista egipci	205
Cansó de Juny (poesia)	338	Esperant (poesia)	416
Cansó de Juliol (poesia)	378	Lo model (poesia)	516
Cansó d' Agost (poesia)	428	Un consell de mestre	543
Cansó de Setembre (poesia).	466	UBACH Y VIÑETA (Francesch).	
Cansó d' Octubre (poesia)	513	A la porta del temple (poesia).	41
Cansó de Novembre (poesia)	514	En lo jardí (poesia)	302
Cansó de Desembre (poesia)	515	Colon y el rey Ferrant (poesia)	368
Alpestre (poesia)	596	VILANOVA (Emili).	
OLLER Y MORAGAS (Narcis).		Un bon partit	487
La turbonada	179	L' atach del molí (traducció d' Emili Zola). 159, 197, 219, 239, 284, 324, 348, ...	430
L' Escanya - pobres (fragment autógrafo)	262	La perla (poesia, traducció de Alexandre Petofi)	213
La primera pedra	293, 313	Las arrecadas (traducció de Ro- bert Caze)	318
Un petó	358		
Uns funerals	582		
PERÉS (Ramon D.)			
En Maurici	33, 53		
En son jardí (poesia)	113		
Fantasiant (poesia)	163		
L' ídol trencat (poesia)	333		

ARTICLES CIENTÍFICS

	Pàgines		Pàgines
ALMIRALL (Valentí.)		cia la primera impremta de Espanya?	327, 334
A propòsit de la <i>Memoria acer- ca de las Instituciones del de- recho Civil de Cataluña</i> del senyor Duran y Bas.	118	Estudis comparatius d' arqueo- logia	447
Quatre paraulas sobre monu- ments, objectes y recorts d' épocas passadas	408	GOMIS (Cels).	
ARABIA Y SOLANAS (Ramon).		La lluna segons lo poble	164, 184
Quatre paraulas sobre una re- forma educativa	93	Literatura oral catalana	244
BARADO (Francesch).		LOPEZ OMS (Lluís).	
Los castells feudals	505	Gramática histórica de las len- guas castellana y catalana per D. Ignaci Farré y Carrió.	418
CANIBELL (E.)		LOPEZ OMS (Ll.) y MASSÓ TO- RRENTS (J.)	
¿ Fou en Barcelona ó en Valen-		Lo <i>llibre vert</i> del arxiu muni- cipal de Barcelona	37, 76

	Pàgines		Pàgines
MASSÓ Y TORRENTS (J.)		ra procedent de S. Vicens de	
La iglesia de Queralps	21	Torelló	60
PUIGGARÍ (Joseph).		Cor de la Seu de Barcelona. . .	81
Retaule de la vida de N. Senyo-		La vidrieria en Barcelona. 200,	233
		Noticia de la portada de la igle-	
		sia de S. Joan de Jerusalem. 376	

ARTICLES VARIS

	Pàgines		Pàgines
CANIBELL (E.)		SARDÁ (Joan).	
Recapitulém	597	Filosofias menudas.	518
ESCODÉ Y BARTOLÍ (Manuel).		TODA (Eduart).	
En Carles Ibañez	1	Joan de la Polsaguera.	442
J. Ll.			
Judith de Welp	65	En Joaquim Marsillach y Lleo-	
REDACCIÓ (La).		nart	23
Als amichs.	619	Domingo Tarradellas	126
		Judith de Welp (extracte) . . .	138
		Lo primer amor (extracte) . . .	222

NOVAS

Planas 16, 32, 52, 72, 92, 112, 132, 152, 202, 212, 252, 291, 312, 332, 356

MÚSICA

	Pàgines
ALIÓ (Francisco).	
La Cansó de la Estrella (lletra de M. J. Verdaguer)	182

DIBUIXOS

	Pàgines		Pàgines
BAIXERAS (Dionís).	196, 233	MEIFREN (Eliseu)	302
CANIBELL (E.)	512, 613	MESTRES (Apeles). 3, 105, 136,	
CASANOVAS (Arcadi)	376, 555, 586	181, 182, 183, 204, 242, 243,	
DURAN (Manel).	485, 617	261, 266, 304, 338, 358, 378,	
ERIZ (Pere)	581	379, 428, 429, 442, 450, 469,	
FABRÉS (Antoni)	582	407, 513, 514, 515, 537	
GOMEZ SOLER	102, 253,	PAHISSA (Jaume).	24
273, 477, 479		PELLICER (Joseph Lluís)	618
GUASCH (Juli).	323	SANS (T.)	587
LLIMONA (Joan).	430	TAMBURINI (J. M.) 4, 113, 114, 153	
MARI (Feliciá)	397	159, 205, 241, 416, 486, 516	
MASRIERA (Enrich) 396, 407, 520,		VAYREDA (Joaquim) 42, 43, 45, 111, 117	
524, 580, 612			

NÚM. 16

Barcelona Juliol de 1883

ANY II

L'AVENS

LITERARI-ARTÍSTICH-CIENTÍFICH

REVISTA MENSUAL ILUSTRADA

EN CARLES IBANEZ

L'insigne enginyer D. Càrles Ibañez; president del Comitè internacional de pesas y mesures, ha rebut honrosas distincions dels governs de varias nacions y de algunas corporacions científicas de Londres.

EN CARLES IBANEZ

Paris y Berlin. Quefe superior de administració, dirigeix actualment l'Institut Geogràfich y Estadístich, centre científich y administratiu agregat al Ministeri de Foment, dividit en las dos seccions, que componen son nom,

la primera de las quals acaba de conquistar senyalats triunfos internacionals, mentres l' altra está portant á cap lo Cens de població de Espanya y de sos datos forma totas las estadísticas de éll derivadas.

L' Institut Geográfich y Estadístich figura devant de tots los establiments científichs europeus. Son ilustre director D. Cárles Ibañez, gloria de las ciencias espanyolas, que honra á la terra catalana que 'l bressolá, presentá últimament á la Real Academia de Ciencias Exactas, Físicas y Naturals de Madrid, en companyia del ilustre astrónom del mateix Institut don Miquel Merino, la Memoria dels treballs realisats en l' Enllás geodésich y astronómich d' Europa y África, gegantesca operació científica que á fins del any passat, escrigué 'l nom del general Ibañez en lletres d' or, en lo llibre de la immortalitat.

Lo general Ibañez ha substituhit al general comte de Fligely en la presidencia de la Internacional pera la medició de archs de meridiá y de parallel en Europa, comissió permanent composta de tres tinents generals, entre 'ls que figuran lo gran geodista Bæyer, lo president de la Academia de Ciencias de Paris, lo de la Oficina de Lõngituts, tres directors de Observatoris Astronómichs y 'l de la Escola Politècnica de Baviera.

Aquesta associació verifica cada tres anys las eleccions de sa Junta. En tres votacions consecutivas, l' ilustre catalá ha obtingut l' alt honor de ésser proclamat president per unanimitat.

Cert es, que l' aparato pera medir bases geodésicas que porta son nom y ab lo que 'n ha medit nou en Espanya y una al estranger, lo regoneixen totas las nacions europeas com lo més apropósit pera aquesta mena de treballs; cert es, que ha sapigut colocar á Espanya al cap del mon científich, en quant se relaciona ab la Geodesia, fins al punt que 'l general Bæyer digués en una publicació « *Espanya ha trassat un projecte de treballs tal, que si 's realisés, ofuscaria tot quant en lo domini de la Geodesia se ha intentat en lo continent.* » Aquest projecte es ja un fet.

Si dels treballs geodésichs. passém á altres no menys importants, als relatius á la metrología, veyém també á nostre compatriota desempenyant la presidencia de la Comissió Internacional de pesas y mesures, en la qual presta tan rellevants serveys á la civilisació.

Pero la obra capital es la formació del gran Mapa d' Espanya. De las 1080 fullas de que deu constar ne hi han ja 15 de repartidas, ab un veritable prodigi de pormenors: claritat y estampació. Allí 's troban marcadas las alturas sobre 'l nivell del Mediterrá, de 10 en 10 metres, y senyalats camins, canals, ponts, vías-férreas, caserius, ondulacions y accidents del terreno, tot en escala de $\frac{1}{50.000}$.

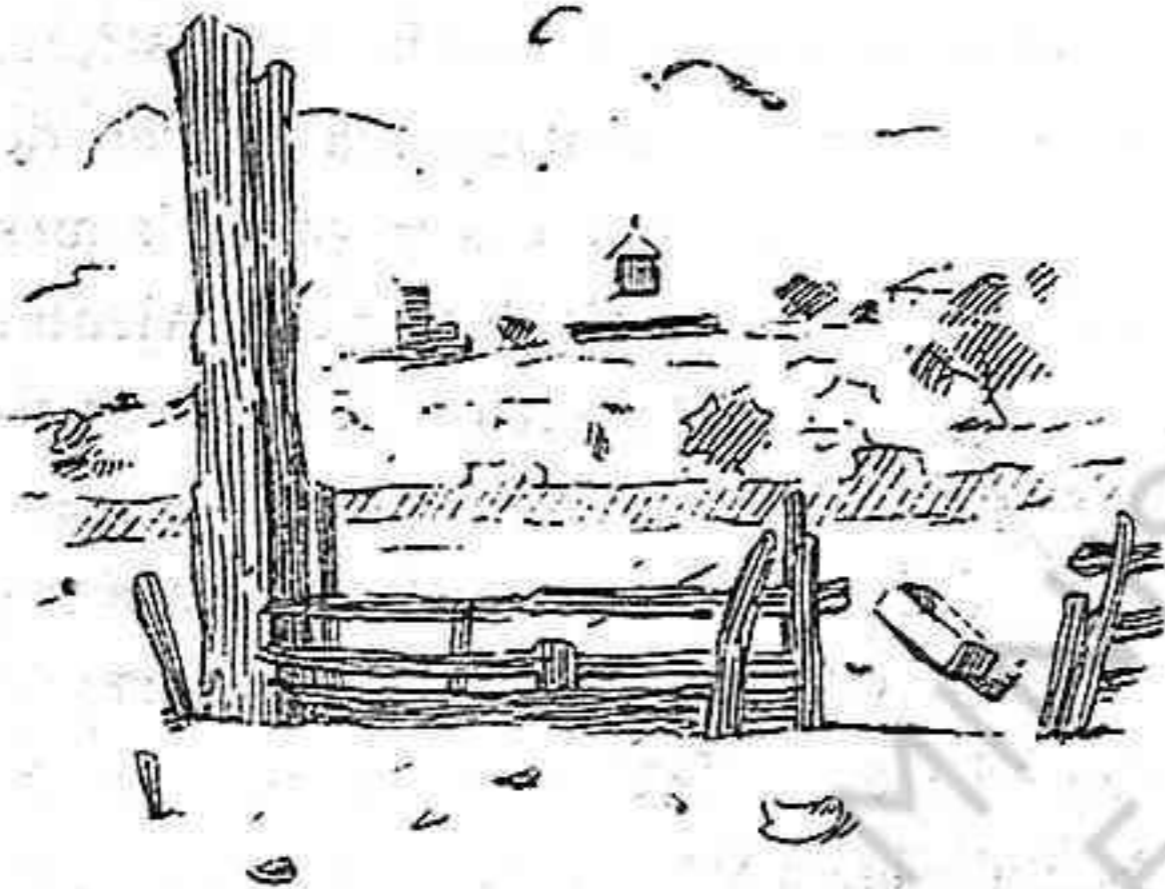
A pesar del gran paper que representa 'l general Ibañez en lo mon científich, son nom es apenas conegut en sa patria, per més que vergonya causi 'l consignarho; contribuhím nosaltres en nostra humil esfera á donar á coneixe á nostres paysans lo talent del general Ibañez, tan sabi com modest.

MANEL ESCUDÉ BARTOLÍ.

LA PINTURA EN LO GÉNERO DE PAISATJE.

' escola romántica moderna, invocant, en contraposició constant ab académicas imposicions, l' estudi de la naturalesa com a font y origen de tota inspiració y bellesa, feu naixer, canviant per complert son modo de ésser, la pintura de paisatge.

Aqueixa escola, portadora de emocions no sentidas y de ideals no somiats, que de un modo tan directe influí en lo renaixement literari y de las arts en general, fou ben prompte portada a la exajeració en l' apassionament de la lluyta que ab sos contrincants aferrats a la tradició degué sostindre, sent aqueixa molt sensible no tan sols en lo camp literari, sí que també en lo género históric dintre del art, conduhit en primer terme per l' ímpetu fogós y reformador de Delacroix.

La pintura de paisatge, no sols se vejé lliure de aqueix esgarriament (encara que momentani) sino que ab arrelada convicció, sense duptes, sense girar los ulls enrera pera recordar un passat que no existia per ell, ja que ni lo recort de antigas escolas podia serli de gran profit, y sols veyá la realisació de las sevas esperansas mirant de fit a fit l' ample camí del pervindre que se li presentava lliure y espayós rompudas antigas trabas, caminà cap a sos ideals ab pas segur y rápidas conquistas.

Las corrents naturalistas que més endevant se contreposaren a la exajeració romántica, sent de gran profit y avens per tots los géneros de pintura, contribuiren a son progrés, a proporcionarli la importancia que al costat dels demás géneros se mereixia y l' estat de verdadera ufanía y esplendidés en que avuy se troba.

Filla de la naturalesa, producte de una sensació intensament sentida y francament expressada, no admét altrás inspiracions que las que 'l espec-

tacle de la naturalesa li proporciona, traduhint ab la fidelitat y carinyo del copista que sent y compren la magnificencia del original que li serveix de guia, del mateix modo sos moments en que tan sols es interessant per la brillantés del colorit, la forsa de sos contrastes, la seva contextura aspre ó elegant, rica de detalls ó capritxosa en son conjunt, que en sos moments de dolor ó de alegría, de serena calma ó desgarradora lluyta. De eix modo, vencent y dominant cada dia més, dificultats de execució, innumerables desde 'l moment en que l' artista 's proposa interpretar lo paisatge 'n sas diverses manifestacions, ha anat estenent y dilatant sos horitzons que son immensos, ja que, no partint de bases sistemáticas, ni teorías escolásticas, cada artista de per sí porta la seva nota arrancada al magnífich concert de la naturalesa. ¡Y quán lluny nos trobém avuy de lo que 's creya ser la més alta e'spressió del paisatge pomposament anomenantlo histórich! Alentat y protegit oficialment per los clássichs del passat y principis del present sigle que considerant insignificant per sí sol y poch apropósit pera despertar emocions l' espectacle de la naturalesa, imaginaren realsarlo fentli representar escenas histórichs, ahont los personatjes que hi prenian part y la importancia del fet desapareixían en mitx de una vegetació impossible, de una atmósfera falsa y de una confusió de elements deslligats y heterogéneos. Desdenyant buscar la inspiració en la naturalesa que no trobavan prou correcta ni prou *ideal*, la buscaren en las páginas de la historia y en los llibres dels poetas. Virgili, Teocrit, ó Lafontaine eran guias seguras pera impregnar sos paisatjes de pura fantasía, del sentiment y la distinció que, segons ells, li convenian.

De aquí tragué també son origen lo paisatge anomenat arcádich, iniciat per Claudi de Lorena á mitjans del sigle xvii en Fransa al mateix temps que Nicolau Poussin creava en la mateixa nació l' anomenat histórich, partint abdós de las mateixas preocupacions académicas, fins al extrém de anomenar al primer lo Rafael del paisatge, per haver aplicat, ab totas las sevas conseqüencias, lo celebrat y no per aixó menos fals principi rafaelista que aconsella pintar la naturalesa no tal com ella es, sino tal com deu haver de ésser.

Allavoras, comensaren á demanar inspiracions á la historia de la antigüetat y á la mitología helénica, feren habitar sos paisatjes per las divinitats del Olimpo, poblaren los boscos de ninfas, pastors y sátirs, los rius de náyades y ondinas y ompliren las montanyas de estátuas y edificis de la clássica antigüetat.

A tals hostes, los hi convenia un paisatge 'n armonía ab lo simbolisme que representavan, y tot seguit, una depuració exajerada de la forma y

una falsa idealitat completavan aqueixa ridícula parodia de la naturalesa ab la que pretenían rivalisar y fins sobrepujarla ; á tal extrém conduceixen las exajeracions de escola !

Histórich ó arcádich, ab figuras ó sense ellas, sempre convencional, miniaturat y raquíich, tal fou lo paisatge en aqueixa época y durant més de dos sigles en totas las escolas.

Tant sols en eix mateix sigle xvii hi hagué un moment únich durant la mesquina historia del paisatge , en que aqueix feu una tentativa seria encara que infructuosa pera romper las cadenas de la rutina y lo convencionalisme. Dintre de las escolas flamenca y holandesa que á tant esplendor portaren la pintura, al contrarrestar desde 'l sigle anterior, en que iniciaren una pintura més realista , la influencia avassalladora de las escolas italianas, floriren en lo género de paisatge noms tant justament aprèciats com los de Ruisdael y Hobbema , Wouwermans y Wandel-Werde.

L' observació, l' estudi del natural, l' esperit de localitat manifestat en lo propi modo de sentir, imprimiren en las obras de abduas escolas un segell característich y relativament naturalista.

Saturadas sas composicions de una poesia vaga y somiadora, encara que sentida, ab detalls arrencats al natural per medi de una execució pacient y justa, buscá no obstant son resultat valentse en los efectes de conjunt , de procediments rebuscats y convencionals.

Sos continuadors exajeraren sos defectes adulterant sas qualitats y al igual de una tendre planta favorescuda per los ayres nadius y los sempre purs de la naturalesa , als quals deu son desenrotllo , al negarli aqueixos sas benéficas corrents , s' estingí, confonent ben prompte sa llarguíssima decadencia á la de las demás escolas.

Com hem dit anteriorment la importancia de la pintura holandesa y flamenca , no era certament deguda , com la de la escola francesa , á la influencia de la pintura italiana de l' época dita del Renaixament que tan influhí en totas las escolas per las portentosas creacions que realisá y per lo gran desenrotllament que operá en totas las arts.

Y ho era méenos en lo género de paisatge , desde 'l moment que en eixa época , encara que ab més ciencia perspectiva , més intensitat de color y més carinyo de la forma que en lo sigle xv y anterior, fou aqueix tractat ab desdeny al donar tota la importancia al desnú y als plechs , considerantlo tan sols com un element esplicatiu en los quadros de composició, ó empleantlo com element decoratiu.

En lo sigle xii y en la época bisantina, la pintura essent per son carácter casi exclusivament decorativa, realisá las figuras de sas composicions, en sa

major part religiosas, ab fondos de or, á voltas ornamentats de color, á voltas completament llisos, y prodigant també l' or en los ropatjes y en los colossals nimbos de que rodejá las testas dels personatjes sagrats que representava, al imprimíroshi severitat, los hi treya tot efecte perspectiu, que per altra part coneixian poch, no usant apénas per aqueix concepte lo paisatge.

Anteriorment, en la época romana, per lo que nos mostran las pinturas murals y los mosáichs de aqueixa época, era usat principalment com un element de decoració barrejat á voltas ab la figura y l' adorno.

Més senzill encara en sos modos de expressió en l' antiga Grecia, desapareix en l' Egipte, ahont tendint las creencias religiosas á immortalisar la materia, se cuidaren preferentment de la personalitat humana, y á la seva representació se consagraren las arts, y á la seva conservació indefinida atendí la ciencia. Ignoravan ademés las lleys de la perspectiva com tots los pobles de l' antigüetat, que si á voltas representaren lo paisatge, fou generalment en forma de carta topogràfica ahont los accidents del terreno y los detalls menys interessants eran representats ab una nimietat y candidesa veritablement primitivas.

Com se desprén d' eixa llaugeríssima ressenya, se pot ben dir que lo paisatge es fill de nostre sigle.

Sos primers passos foren atrevits y demostraren la gran vitalitat que entranyaba lo nou modo de considerarlo. Sas primeras tentativas foren éxits. Decamps, Rousseau, lo iniciaren brillantment y alcansaren sas obras tota la celebrat que mereixían.

Millet, Courbet, Corot, Daubiny, l' han sostingut á gran altura, y entre ells Fortuny, ab lluyta constant y atrevida ab lo natural, sorprenentli sos més difícils efectes, barrejant en sa paleta 'ls raigs del sol, l' ayre de l' atmosfera y 'ls polvos de or que en las alas de la llaujera papallona reflectan tota la brillantó y exhuberancia de colorit, escampat arreu en las fullas de las floretas més humils y en las variants lluminosas de la volta que nos rodeja; atacá de frente dificultats inesploradas y per ell vensudas, fent maravellas en lo género de paisatge, apcsar de no ser aqueix lo únich y peculiar seu.

Y es que aqueix gran artista comprenía tota la importancia que te lo paisatge (despreciat y prostergat durant tant temps) no solsament per sí sol, sino també en colaboració ab los demás géneros.

La pintura moderna ofegantse en lo reduhit espay del taller, busca á l' exterior, en la plena llum, camp ahont esplayarse y desenrotllar sas aspiracions naturalistas.

Ha sigut preocupació constant en totes las escolas de procedencia académica, lo sacrificar sempre é intencionadament lo paisatge en las sevas composicions, baix lo pretext de que l' ull se ficsa principalment en un objecte sense donar importancia á lo que á aqueix rodeja, y al ferho aixís, no han tingut en compte la influencia gran que á voltas á primera vista insignificants detalls tenen pera donar importancia y caracterisar un objecte. Si 'ls detalls, lo paisatge que rodeja á una composició, son tractats ab intencionat descuyt ó volguda convenció, es indubitable que las figuras tenen de ressentirse de aqueix *parti-pris* de nota, forma ó concepció que las rodeja.

Aixó es sols admissible en la pintura exclusivament decorativa.

Avuy se busca l' equilibri de una composició en totes sas parts relacionantse y completantse á la vegada.

Per aixó es tal la estensió donada á cada género, que per la multiplicitat dels assumptos que 's tractan y per la novetat ab que 's desenrotllan, arriuan á voltas á confondre sos naturals límits.

Del mateix modo que l' ideal de la societat es donar á cada clase social las mateixas atribucions y la mateix aimportancia dintre de la esfera de acció de cada una posantlas en mútua relació y armonía pera que 's completin unas á altrás, tendint á confóndres y uniformarse, veyém á la pintura de género histórich, religiós y militar — que 'n podriam dir l' aristocracia de la pintura — abandonar sovint sos assumptos complexos y molts voltas pretenciosos, pera ferse més interessant al ferse més naturalista y epissódica, fins al punt de confóndres á voltas ab lo género de costums; qui á son torn, verdadera clase mitja de la pintura per la preponderancia que avuy te y per estar sa comprensió al alcans de totes las inteligencias, al buscar sas inspiracions en la vida moderna considerada en totes sas manifestacions, desenrotllant desde 'ls assumptos més trivials als de més transcendencia social, arriba á voltas fins al lirisme y la epopeya.

Lo paisatge te més modestas aspiracions.

Sos medis de espresió li senyalan una esfera de acció més reduhida.

Pero no per aixó es menys digne de ocupar l' imaginació y 'l cor de un artista.

Del idili á la elegía, pot recorrer tota l' escala cromática del sentiment.

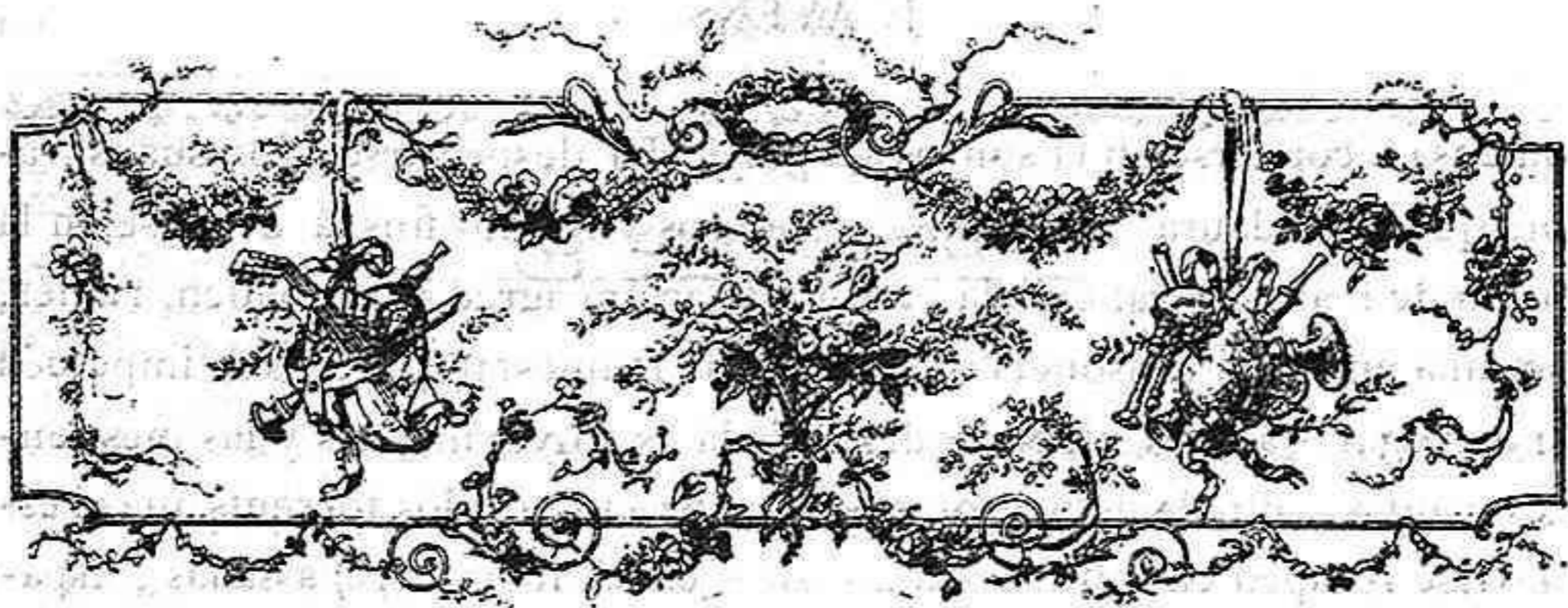
La alborada, que de tan delicats matissos colorá 'ls objectes, y tan tendres emocions desperta; ab sos raigs de sol arrant de terra per entre mitx del fullatje, enmirallantse en las gotas de aygua que brillan tremolosas damunt l' atapahida molsa, ó relliscan vergonyosas de las tendres fullas que la rosada ab més predilecció petoneja; la transparencia de la corrent que

comensa á colorirse ab la sonrosada goiya del despertarse, los suaus vapors que 'l sol daura, aixecantse peresosos y rodant fins á desferse en la pureza de l' atmósfera; exhala en tot un parfum agradable, poétich, rialler, com una amorosa cansoneta de la terra; la tempestat que ab son impetuós alé doblega 'ls arbres, fueiteja despiadada 'ls fruyts madurs y las més tendres plantas, voltada de negrosas boyras, precipitant los torrents que al estimbarse rompen en mil trossos las rócas en sa fúria arreballadas, espahordin als aucells, que s' allunyan buscant un refugi confiats en la llaugeresa de sas alas, pot inspirar una página valenta y enérgica com una estrofa de l' Atlántida; la monotonía de un cel gris ahont destaca l' uniforme y negrosa massa de un xipré balancejât apenas per lo suau oreig de cap al tart, aclucant en l' horitzó sos ulls rojenchs l' astre del dia després de haver llensât la més trista de sas miradas per las tombas mitx amagadas entre l' espés fullám que las envolta y humiteja; deixant lo lloch del repós plé de quietut, de ombra y de misteri; impregna l' esperit, de la trista melancolía de la més popular de las poesías de Becquer; mentres que 'l solitari monastir, en la hora en que 'l pagés abandona son treball y estenentse las sombras de las montanyas cubreixen la planuria y lo sol envia son arreveure desplegant sas magníficas vestiduras de púrpura y or en plechs sumptuosos y en tan variadas y capritxosas formas, convida ab lo toch argentí de sas campanas á la plegaria y á la meditació enlayrant l' imaginació per las etéreas regions de lo infinit.

J. M. TAMBURINI.

SERENATA.

Veig las estrelles com brillan,
en l' ample cel,
y lo seu brill m' enamora,
dols amor meu.

Veig lo brill de tas miradas,
tant falaguer,
y 'ls meus ulls del cel abaixo
per mirá 'ls teus.

Dels clavells de foch m' encisa
lo color bell
y la vista m' apresonan,
dols amor meu.

Veig dels teus llabis hermosos
lo carmí encés,
y per mirar ta hoqueta,
deixo 'ls clavells.

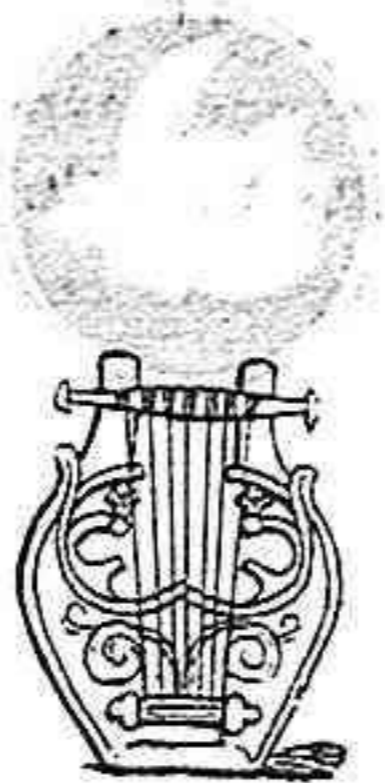
Sento en lo bosch las canturias
dels aucellets
y escoltantlos m' hi extasío,
dols amor meu.

Sento las paraulas tevas,
dolsas com mel,
y escoltante á tú, m' oblido
dels gays aucells.

Penso en la gloria anhelada,
com goig inmens
y pensanhi veig la ditxa,
dols amor meu.

Penso ab l' amor ab que alenta
ton cor fidel,
y per tú fuig de la gloria
mon pensament.

CONRAT ROURE.

TEATRE.

LO FILL DE LA MORT.—DRAMA EN QUATRE ACTES Y EN VERS PER EN SIMON ALSINA Y N' EUSSEBI BENAGES.—Ab un pensament bó, en absolut, y grandíós, pintar los horrors y vicissituts de l' última fratricida lluyta, motivada per lo comte de Madrid, s' ha fet lo drama que nos ocupa, y que es, donchs, quasi una epopeya ; difícil género en lo que fins los mestres s' estrellarían.

Aquesta es la causa per la que nosaltres no farém ressaltar los defectes y buits de *Lo fill de la mort*, limitantnos á fer una curta reflexió á sos autors : ¿ No han pensat que pera caracterisar lo moviment de ecsérsits, la forsa de dos ideals, l' animació y bullici resultat d' aixó, precisa molt estudi, molta práctica y un gran talent ? No negarém aquest als autors del drama quals defectuositats depenen, sens dupte, de las altres causas ; ni los desanimarém en sa empresa, ans be los hi aconsellaríam que s' ensagessin en géneros dramátichs més accessibles, pera que de aquí á molt temps los hi fos possible compositar ab acert (donchs que l' idea es bona y original), ab to veritable y ab valent color lo difícil quadro de nostra guerra civil cimbrejada, com en *Lo fill de la mort*, per l' arch de S. Martí de la pau.

LA NIT DE NUVIS, PER EN JOAN MOLAS Y CASAS.—Vostés coneixerán segurament á Gustavo Droz, l' enginyós novelista francés que 's distingeix per lo color *primaverat* de son istil més *escotat* de lo convenient la major part de las vegadas. Donchs be, ¿ no es vritat que un títol com lo que acabém d' escriurer fa pensar desseguida en que la obra que 'l porta ha de pertanyer á aquell género ? Lo Sr. Molas y Casas es responsable d' una pila de mals pensaments que haurá fet fer á la gent *avans de sa comedia, en ella, y després d' ella*. La culpa no es pas del tot seva, perque la vritat es qu' ell, encara que procura ensenyar l' aurella totas las vegadas que pot, com per exemple en la escena VI, per lo general no 's passa.

Empro aquesta sola escena es prou pera formarse un dolent concepte de l' autor de *La nit de nuvis*.

L' argument de la comedia es lo següent.

Flora fa una mala partida á la fidelitat del matrimoni, per lo que son espós D. Ignasi l' abandona. Aquella li escriu demanantli perdó, y com no reb contesta determina anarsen de Barcelona, pera evitar trapasserías y

aconsellada per son jove advocat que 's compromet á acompanyarla. Ab dós se 'n van y encarregan á la criada, Ramona, que vengui 'ls mobles del pis, y aquesta los vent á uns futurs nuvis que llogan lo mateix pis y á la propia criada, y á la nit de nuvis, y mentres aquests son á fe 'l convit de boda, comensa la comedia.

La criada té un promés que ha entrat en la quinta y que en compte de anar á dormir al quartel com li ha manat lo cabo pren lo carácter de desertor y va á demanar á Ramona que l' amagui (escena I). Aquesta 's deixa conquistar y li conta lo nou estat de cosas y com prompte van á arribar los nuvis: es una escena bellíssima, plena de bona sal cómica, dialogada de ma mestre, y ab una versificació que no hi ha més que demanar.

La escena II es inverosímil, puig may havem vist senyorets que gastin tanta franquesa ab las criadas, y molt chavacana: ve 'l nuvi á buscar los abrichs de sa costella y de pas se treu las botas que li han fet veurer las estrellas y li fan dir un cúmulo de vulgaritats ab ínfulas de graciosas.

D. Ignasi entretant, havia rebut, retrassada, la carta de Flora. Determina perdonar á aquesta, y pera darli una sorpresa s' havia incontinent posat en camí y s' introduceix, ab la clau qu' havia conservat de quant n' era l' amo, en lo pis llogat per los nuvis, pensantse trobarhi á sa muller; arriba al quarto ahont dormía ab ella y no trovanthi á ningú suposa que Flora haurá sortit y resolt á esperarla se retira de la escena.

Allavors (escena V) entran los nuvis ab la sogra, que de totas passadas ha volgut acompanyar á sa filla; ve desconsolada y ab trassas de no abandonarlos en tota la nit, causant lo desespero de Teodoro que per últim la convens á retirarse á casa d' ella ahont l' acompanya. Aquesta escena torna á ser graciosa y de bon género; hi ha un tros, que pot suprimirse en la representació obrant ab acert, que recorda lo *Cel rogent*, obra en la que no deurían desdenyar d' aprendrer los poetas dramátichs cómichs.

D. Ignasi ha sentit soroll; pensa que deu ser la seva Floreta, ve al quarto al moment que la nuvia n' havia sortit, y pera acabar de sorprendrer á la que éll creya la seva esposa determina ficarse al llit qu' está en las taulas. Aquesta escena, que es la que referíam al comensar, es sumament... grossera, per no ser més enérgichs: se falta á las lleys de la moralitat y á las reglas dramáticas sense cap gracia, es á dir, pera lo sol gust de ser grosser. Avansant per equest camí arribará dia que no sabém que 's farà fer en l' escena.

D' alló resulta 'l conflicte que 's pot soposar y que 's complica al arribar Teodoro. L' autor se mostra decaygut en la gracia cómica: las escenas

següents son generalment vulgaríssimas y 'ls xistes, per lo regular, capassos de fer posar serio al més rialler.

Ab l'últim incident y ab lo de la sogra *la nit de nuvis* se passa en blanch, qu' es lo que l' autor tractava de demostrar.

Segons se pot deduhir de lo dit la comedia te de bo y te de dolent. Lo que casi be sempre se sosté á bona altura es lo diálech y la versificació.

En l' obra impresa y escau poch, y produeix un efecte contraproduent, l' empenyo per part de l' autor en dir que es original ab rahons com « *que no tinch d' apropiarme lo mérit dels altres pera que prevalesca lo meu:* » rasgo de modestia que per sí sol convens al més incrédul.

UN MARIDO IMPERTINENTE, *juguete cómico en un acto*, por D. FRANCISCO GODÓ Y D. FEDERICO RAHOLA.—Tampoch es del tot original, empró los seus autors no posan tan d' empenyo en negarho, ó quasi negarho, com lo Sr. Molas.

No es aquesta la sola ventatja que, en quant á l' esperit, portan aquells sobre aquest, donchs que, á més, al *Curioso impertinente* de Cervantes, obra en la que segons totas las probabilitats han trobat l' idea de son joguet, l' han honestisat tan acertadament, lluny de la manera de procedir del Sr. Molas, que la ventatja resulta no sols á favor de la moral, sino que també de l' originalitat: aixís pera probar nostra primera afirmació, lo tipo de *Teresa*, dissenyat ab poca amplura, presenta, en quant ho permet aquest defecte, tota la discreció de la *Camila* de Cervantes sense cap de sis caygadas.

En quant á l' originalitat, no pot negarse que, prescindint de l' idea, la disposició y los recursos de que 's valen son completament independents de aquell fracment del *Quijote*; pero, no ho son tant respecte de la generalitat de obras cómicas que avuy se representan en nostres teatres, moltes de las quals recordan alguns trossos de la que nos ocupa, com la mala inteligencia de amo y criat en la *Escena última* que es de las que produeix millor efecte.

Per lo que toca á la forma, hi trobém á faltar aquella desahogada precisió en caracterisar los personatjes y en fer correr las escenas qu' es propia dels bons mestres; com també, moltíssimas vegadas, poca facilitat en la versificació: defectes que son fins quasi naturals en un primer ensaig dramátich, que, á pesar de tot, produeix agradable impressió y demostra bonas aptituts en sos autors.—G.

BIBLIOGRAFIA. (1)

LA DAMA DE LAS CAMELIAS. — Un nom ilustre (casi sempre estranger) escrit en la primera plana de la obra; regular número de grabats inclosos en lo text; bon paper; lletra clara; enquadernació vistosa; y tot aixó donat per un parell de pessetas... ¿pot demanarse més á un editor? Y no obstant, sí 's pot.

¿Es per ventura un llibre una mercaderia com qualsevol altre en que basta considerar *lo pabelló* y lo preu? Criteri es aquest que massa propi sembla, per desgracia, de la major part de nostres editors. No serém nosaltres los que afirmem que 'l públic es lo responsable: lluny de aixó, creyém que ho són los que, desprovistos de bon gust literari perque ho están també de abundosa y ben triada lectura, emprenen lo treball de donar á llum *Ilustracions* y *Bibliotecas* en que casi sempre resalta la superioritat dels medis materials sobre 'ls intellectuals ab que deuría contarse avans que tot. Quelcom de aixó 's nota en la obra de que aném á parlar, aixís com en altres anteriors á ella. Se dona molta importancia á la part externa y molt poca á la *espiritual* ó *interna*. Desde luego s' ha escullit una obra qual vulgarisació es més perjudicial que profitosa encara que lo senyor Del Real pretengui probar lo contrari ab algunas paradoxas que de segur que actualment es l' únich á qui s' ocorran com no sigui á mitja dotzena de Armands Duval empenyats en defensar á sas Margaridas Gautier. Deixant á part aixó, la traducció no es més que mitjana. Son autor no ha sapigut sempre castellanisar los giros francesos. En lo prólech nos ha estranyat la afirmació de que aquesta es *la primera obra* escrita per Dumas (lo qual es inexacte), y 'l que l' autor no posi al corrent á nostre públich de que la *Dama de las Camelias* fou escrita primer en forma de novela, que es lo que ha traduhit lo Sr. Del Real, y després en forma de drama que es com més nom ha donat á Dumas, fill. De la part material del nou llibre res ne dihéim per no fer com nostres editors que tan essencial la consideran.—A.

EL REAL MONASTERIO DE PEDRALBES *monografia* por D. JOSÉ O. MESTRES — Ab gust hem rebut la interessant monografia del

(1) L' AVENS agrahirá als autors ó editors d' obras « més ó menys remarcables en algun concepte », que á fi d' anar fent cada vegada més completa aquesta secció, que tant profitosa pot ésser pera fomentar las aficions literarias de nostre públich, se servescan enviarli un exemplar ó sencillament una noticia de la publicació. Los encarregats de fer las criticas se reservan, no obstant, la llibertat d' ésser severos en ellas quan lo que se 'ls envihi no sigui acreedor á alabansas.

monastir de Ntra. Sra. de Pedralbes publicada per lo senyor arquitecto D. Joseph Oriol Mestres. Molts treballs se han publicat y molt se 'n ha dit de aquell monastir, joyell preciós de nostre art en la época de son gran floriment cristiá, y en que una reina mitj santificada, apurá tots los recursos de sa munificencia y pietat, mes pocas voltas se 'n ha dit tan clara, técnica y científicament com en boca del distingit profesor que ben acreditada té la sua competencia durant sa llarga carrera artística. Justament entusiasta d' eixas bellas y sumptuosas fábricas que esmaltan lo passat de nostra historia artística, tracta l' assumpto ab tal amor y coneixement de causa, pinta ab tal vivesa y descriu ab tal exactitut, que fa tocar al mes ignorant las inestimables bellesas de aquell monastir ya en son conjunt, ya en sos parts, aspecte extern, portalada, interior, capellas, finestrals, plauso y alsat, vera anatomía en que resalta la maestría del operador. Per millor demostració acompanyan á la memoria curiosos estudis de detalls, en que competeixen l' esculliment ab la execució.

Obras com eixas, deurían tenir molts imitadors, per la ensenyansa y vulgarisació de nocions que importan molt al apreci de nostres monuments y als infinits estudis de que son susceptibles.—J. P.

BIBLIOTECA ARTE Y LETRAS.—Havém de comensar per fer una esmena referent á la *bibliografia* del número passat.

Al parlar de la traducció dels *dramas* de Shakspeare de P. A. Márquez, varem posar que 'ns agradava *molt* éssent aixís que debía dir *molt poch*. Es una omissió que val la pena.

Marta y María, per ARMANDO PALACIOS VALDÉS.—Per lo poch que coneixíam á n' aquest autor, nos havia plagut molt; ara que 'l coneixém en una obra seria nos ha agradat al doble. Es MARTA y MARÍA una novela de argument original, desenrotllada ab un realisme de bon género per medi de un llenguatge natural y afalagador al mateix temps.

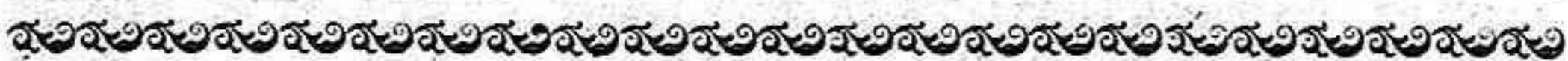
Lo senyor Pellicer está ab sos dibuixos, á la altura del autor; no 's pot demanar més.

¡Llástima que tot aixó s' ho guardi una enquadernació tan... mansa!

BIBLIOTECA VERDAGUER.—*Jone* per E. BULWER LITTON.—traducció de C. Barallat y Falguera.—Aquest tomo de la biblioteca hem de confessar que 'ns ha fet molt bona impressió. Nos havém convenut de que Bulwer Litton era un gran home, lo senyor Barallat un més que regular traductor, y nostre company Apeles Mestres un artista de veras.

Aplassém lo parlar de aquesta important obra fins que se 'n hagi publicat lo segon tomo.—V.

NOVAS.

Com veurán nostres lectors en un anunci insertat en la coberta d' aquest número, havém fet confeccionar unas elegants tapas pera enquadernar lo volum primer de *L' Avens*. Están ja enquadernadas las pocas coleccions que d' ell ne quedan, que s' han posat á la venda al preu de 20 rals. Pera números atrassats, dirigirse á nostra Administració.

Hem rebut, dirigit á nostre company E. Canibell, un escrit firmat per Manel Roqué, sobre 'l dólmen (?) de Monjuich que publicárem en lo número passat, donant alguna prova de que no es tal monument. La Redacció agrahirá quantas objeccions se li fassin sobre aquest punt, tan important pera determinar los monuments que evidentment son celtichs dels que no passin de mera suposició. Aixís mateix, supliquém á totas las personas que tinguin fets alguns estudis sobre 'ls monuments celtichs en general, nos envihin, si ho tenen á bé, lo fruit de sas investigacions (trevalls literaris ó dibuixos), pera contribuir á fer un estudi general sobre la estada dels celtas en nostra terra, que veurá la llum en las planas d' aquesta revista, constant los noms de las personas que hi hagin ajudat.

Per abundancia de material nos habém vist obligats á retirar, per lo número vinent, las notas bibliográficas de los volums que contenian las composicions premiadas en los certámens de Granollers y Girona, l' any 1882, celebrats per lo casino y l' asociació literaria, respectivament, de abduas ciutats. L' asociació literaria ha publicat ja lo cartell del de enguany, que conté bon número de premis pera traballs en prosa y en vers, histórichs, poétichs y socials.

També nos ocuparém de las obras premiadas en lo de Mataró, lo dia 29 de aquet mes. Foren premiats los poetas Sr. *Masriera*, *Alsina y Clos* y *Ubach y Vinyeta*, de Barcelona; lo Sr. *Roca*, de Valls; lo Sr. *Alcalde Valladares*, de Madrid; lo Sr. *Olivó*, y altres. Per traballs en prosa obtingueren igual distinció los Srs. *Bofarull* (Anton), *Guillém Tell*, *Borrás y Palau*, *Manent*, *Saborit*, etc.; y lo Sr. Vilanova (Emili) per sa composició humorística « ¿ qui compra maduixas? »

En los últims dias de Juny se reuní lo *Congrés Catalanista* quatre sessions, pera tractar de lo programa del catalanisme, baix la presidencia de nostre distingit colaborador y amich En *Conrat Roure*. Multiplicadas comissions de corporacions barceloninas y de altres ciutats y vilas (fins hi estava representat lo vall de Andorra), representants de la premsa, escritors que profesan las més diverses ideas: tal es lo núcleo del congrés, que de aquesta manera ha de resultar fecundísim.

Per l' Octubre terminarà sas sessions y allavors *L' AVENS*, que hi té son representant, se ocupará extensament de aquesta patriótica asamblea.